

Autorzy tekstów

Rozprawy i artykuły

AGNIESZKA BIELAWSKA – doktor habilitowana nauk politycznych i administracji, adiunkt na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Stypendystka Kontaktstipendium des DAAD oraz Uniwersytetu Poczdamskiego. Członkini PTSE i PTNP. Sekretarzynie Rocznika Integracji Europejskiej. Zajmuje się polityką europejską niemieckiej chadecji, integracją europejską oraz stosunkami polsko-niemieckimi. Autorka licznych publikacji dotyczących tej problematyki. E-mail: agnieszka.bielawska@amu.edu.pl

ADAM BARABASZ – doktor habilitowany, profesor UAM w Zakładzie Badań Niemcoznawczych WNPiD UAM. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień takich, jak: stosunki międzynarodowe, integracja europejska, historia PRL, stosunki polsko-niemieckie, sport a polityka.

JÓZEF M. FISZER – profesor zwyczajny, doktor habilitowany, historyk, politolog, niemcoznawca, kierownik Zakładu Europeistyki Instytutu Studiów Politycznych PAN i Instytutu Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Gospodarczych Uczelni Łazarskiego. Zainteresowania badawcze: Unia Europejska, polityka zagraniczna Polski, Polska w UE, stosunki polsko-niemieckie.

AGNIESZKA GAWLAS-ZAJĄCZKOWSKA – doktor nauk społecznych w zakresie nauk o polityce i administracji. Doktorat obroniła w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ. Jest absolwentką studiów judaistycznych UJ. Stypendystka Israel Government Scholarship. Jej zainteresowania badawcze obejmują historię Holokaustu, ideologię i politykę Trzeciej Rzeszy, kulturę i historię Żydów oraz politykę pamięci. W latach 2017–2020 dyrektorka Centrum Badań Holokaustu UJ. Prowadzi wykłady w: Univesity of Deusto (Genocide and Mass Atrocities under International Law), SWPS University of Social Sciences and Humanities (Uniwersytet SWPS) oraz Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (Korzenie totalitaryzmów XX wieku. Auschwitz – Holokaust – ludobójstwa), Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński (Medycyna Trzeciej Rzeszy), School of Medicine in English, Jagiellonian University (Medicine of the Third Reich).

JAROSŁAW JAŃCZAK – doktor habilitowany w dziedzinie nauk społecznych. Pracuje jako profesor UAM w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Politolog, europeista, badacz granic, wykładowca, stypendysta i pracownik naukowy kilkudziesięciu amerykańskich, azjatyckich i europejskich uczelni. Kierownik i uczestnik licznych międzynarodowych projektów badawczych, autor ponad stu czterdziestu prac naukowych.

JADWIGA KIWERSKA – profesor zwyczajna, doktor habilitowana, historyk i politolog. Pracuje na WNPiD UAM oraz w Instytucie Zachodnim w Poznaniu. Zajmuje się stosunkami międzynarodowymi, w tym polityką zagraniczną Stanów Zjednoczonych i relacjami transatlantyckimi, a także aktywnością Niemiec na arenie międzynarodowej. Jest autorką wielu prac, w tym kilkunastu książek historycznych i politologicznych, np.: *Między izolacjonizmem a zaangażowaniem. Europa w polityce Stanów Zjednoczonych od Wilsona do Roosevelta* (1995); *Gra o Europę. Bezpieczeństwo europejskie w polityce Stanów Zjednoczonych pod koniec XX wieku* (2000); *Świat w latach 1989–2009. Wydarzenia – konflikty – procesy* (2009); *Rozchodzenie się dwóch światów? Stany Zjednoczone i relacje transatlantyckie 1989–2012* (2013); *Światowe przywództwo Ameryki w XXI wieku* (2015); *Partnerstwo w przywództwie? Stany Zjednoczone i Niemcy (1989–2016). Perspektywa polska* (2017); *Sojusz w kryzysie. Prezydentura Donalda Trumpa i relacje transatlantyckie* (2021).

MICHAŁ KOSMAN – doktor habilitowany, profesor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół stosunków międzynarodowych, bezpieczeństwa międzynarodowego, studiów europejskich i studiów niemcoznawczych. Jest autorem kilkudziesięciu artykułów naukowych i kilku książek na temat polityki zagranicznej Niemiec. Jego prace odnoszą się do różnych aspektów integracji europejskiej, wpływu Niemiec na te procesy w przekroju historycznym. Część swoich publikacji poświęcił stosunkom polsko-niemieckim. Jest autorem obszernej monografii na temat polityki Niemiec wobec schyłkowego Związku Radzieckiego i Rosji (do roku 2009). Opublikował również monografię dotyczącą stosunku Niemiec i niemieckich partii politycznych do konfliktu ukraińsko-rosyjskiego o Krym. W ostatnich latach publikował także prace związane z transformacją niemieckiej polityki zagranicznej („epokową zmianą” – *Zeitenwende*) w reakcji na wybuch wojny rosyjsko-ukraińskiej w 2022 roku. Bada niemiecką scenę polityczną pod kątem programów polityki zagranicznej tamtejszych partii politycznych.

ALEKSANDRA KRUK – doktor habilitowana nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji, profesor Uniwersytetu Zielonogórskiego, kierownik Katedry Systemów Politycznych, Teorii Polityki i Administracji w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji UZ. Członkini Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych i Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

PAWEŁ MALENDOWICZ – doktor habilitowany nauk społecznych w zakresie nauki o polityce, profesor uczelni na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Kierownik Katedry Myśli Politycznej i Ruchów Społecznych. Autor 8 monografii (*Ultralewica a współczesność. Idee, programy, praktyka*, Piła 2006; *Polski ruch anarchistyczny wobec współczesnych wyzwań politycznych*, Piła 2007; *Polityczny wymiar kontestacji młodzieżowej w Polsce od lat siedemdziesiątych XX wieku*, Piła 2008, *Ruch anarchistyczny w Europie wobec przemian globalizacyjnych przełomu XX i XXI wieku*, Warszawa 2013, *W drodze do władzy... Nacjonalistyczne projekty państw Europy XXI wieku*,

Bydgoszcz 2017, *Polonia amerykańska. Współczesność determinowana politycznością. Zbiór studiów*, Bydgoszcz–Chicago 2018, *Polityka bezpieczeństwa Polski w XXI wieku*, Bydgoszcz 2020; *Alternatywna myśl politycznego marginesu*, Bydgoszcz 2023), 4 zbiorów materiałów źródłowych i współredaktor 4 monografii oraz autor ponad 120 artykułów i rozdziałów w książkach. Główne zainteresowania badawcze: anarchizm w Europie, radykalna lewica i skrajna prawica w Polsce i na świecie, koncepcje wizji przyszłości w programach ugrupowań politycznych, Polonia w Stanach Zjednoczonych.

PIOTR MICKIEWICZ – profesor zwyczajny, doktor habilitowany, przewodniczący Rady Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego i kierownik Zakładu Polityk Publicznych i Administracji w Instytucie Politologii UG. W przeszłości profesor Akademii Marynarki Wojennej i wieloletni dyrektor Instytutu Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych DSW oraz redaktor naczelny „Rocznika Bezpieczeństwa Międzynarodowego”. Zainteresowania badawcze obejmują kwestie kreowanie polityki bezpieczeństwa państwa, wykorzystanie potencjału militarnego w polityce państwa, oddziaływania polityczno-militarnego państw i aktorów niepaństwowych na obszarach morskich oraz roli rosyjskiej polityki energetycznej jako instrumentu umożliwiającego prowadzenie ekspansji politycznej i gospodarczej.

JUSTYNA MIECZNIKOWSKA-JERZAK – doktor habilitowany nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji, adiunkt zatrudniony na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego. Członek założyciel Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich, od marca 2023 roku prezeska Towarzystwa Polsko-Austriackiego Oddziału Łódzkiego. Do jej zainteresowań badawczych należy tematyka koordynacji oraz wdrażania polityk unijnych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Autorka wielu publikacji i artykułów naukowych.

BEATA MOŁO – doktor habilitowana nauk społecznych w zakresie nauk o polityce, zatrudniona na stanowisku profesora uczelni w Uniwersytecie Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie, kierownik Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych. Zainteresowania badawcze: polityka energetyczna i klimatyczna RFN, polityka energetyczno-klimatyczna Unii Europejskiej, polityka zagraniczna i bezpieczeństwa RFN, uwarunkowania bezpieczeństwa ekologicznego i klimatycznego.

ANNA PATEREK – doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, adiunkt w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Politycznych Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie. Zainteresowania naukowe: teoria i praktyka międzynarodowej współpracy rozwojowej; bezpieczeństwo a współpraca rozwojowa: sekurytyzacja migracji, sekurytyzacja pomocy rozwojowej; wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej; polityka zagraniczna Austrii i Niemiec.

AGATA PŁACHECKA – doktor, adiunkt w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. W obszarze zainteresowań autorki znajduje się

polityka wyznaniowa, a w szczególności problemy społeczne Kościoła katolickiego na przełomie XX i XXI wieku, czego wyrazem jest obroniona 2023 roku rozprawa doktorska zatytułowana: *Kościół katolicki w Polsce wobec problemu pedofilii na przełomie XX i XXI wieku*. Badania naukowe koncentrowane są także wokół kwestii związanych z godnością i ochroną praw człowieka.

RENATA PODGÓRZAŃSKA – profesor doktor habilitowana, politolog, Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniwersytetu Szczecińskiego. Jej zainteresowania badawcze obejmują analizę współczesnych stosunków międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem polskiej polityki zagranicznej, polskiej polityki bezpieczeństwa, konfliktów międzynarodowych oraz procesu stabilizacji i umacniania bezpieczeństwa na Bałkanach. Bada również procesy migracyjne we współczesnym świecie, kryzys migracyjny w Europie oraz sekurytyzację kwestii migracyjnej w Polsce. Autorka i współautorka sześciu monografii, 12 tomów pod redakcją i blisko 120 artykułów naukowych. Od 2020 r. pełni funkcję prorektora Uniwersytetu Szczecińskiego ds. kształcenia. Wcześniej, w latach 2008–2016 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Politologii i Europeistyki Uniwersytetu Szczecińskiego; w latach 2016–2019 była prodziekanem Wydziału Humanistycznego ds. kształcenia; w latach 2019–2020 była dziekanem Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Szczecińskiego. Jest członkiem Polskiego Komitetu Nauk Politycznych PAN na kadencję 2024–2027 pełniąc zarazem funkcję wiceprzewodniczącej Komitetu. Ponadto pełni funkcję Prezesa PTNP o. Szczecin oraz wchodzi w skład Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, pełniąc funkcję Wiceprezesa PTNP ds. kontaktów z otoczeniem i promocji.

ANDRZEJ PODRAZA – profesor, doktor habilitowany, kierownik Katedry Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. E-mail: podraza@kul.pl.

MARCIN POLAKOWSKI – doktor, adiunkt w Katedrze Myśli Politycznej i Ruchów Społecznych Wydziału Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Zainteresowania naukowe: filozofia i teoria polityki, teoria populizmu.

ALEKSANDRA ANNA RABCZUN – doktor nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse, adiunktka w Katedrze Ekonomii Informacji. Autorka monografii, rozdziałów w monografiach oraz wielu artykułów naukowych. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół ekonomii rozwoju i ekonomii międzynarodowej.

ANNA PATEREK – doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, adiunkt w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Politycznych Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie. Zainteresowania naukowe: teoria i praktyka międzynarodowej współpracy rozwojowej; bezpieczeństwo a współpraca rozwojowa: sekurytyzacja migracji, sekurytyzacja pomocy rozwojowej; wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej; polityka zagraniczna Austrii i Niemiec.

STANISŁAW SIERPOWSKI – profesor senior UAM, historyk, autor kilkuset opracowań o XX wieku, dotyczących dziejów powszechnych, Polski i Wielkopolski,

w tym kilku tomów o Lidze Narodów – ostatnio Liga Narodów w latach kryzysu 1929–1946, t. 1–2, Poznań 2023, 2025.

PAWEŁ STACHOWIAK – doktor habilitowany, profesor na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Historyk i politolog. Urodzony w Krotoszynie 16.05.1965. Ukończył LO im. Hugona Kołłątaja w Krotoszynie. Absolwent Wydziału Historycznego UAM. Autor monografii: *U źródeł katolicyzmu endeckiego. Obóz narodowy wobec religii i Kościoła w latach 1886–1927*. Zajmuje się uczestnictwem instytucji wyznaniowych, szczególnie Kościoła rzymskokatolickiego w procesie instytucjonalizacji życia społecznego i politycznego, w Polsce oraz polityką pamięci w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji i działań kościołów, i związków wyznaniowych w sferze pamięci zbiorowej.

KRZYSZTOF SZEWIOR – profesor doktor habilitowany, politolog. Przedmiotem działalności badawczej i publikacyjnej są systemy edukacyjne państw niemieckiego obszaru językowego oraz Unii Europejskiej, a także polityka szkolnictwa wyższego, badań i innowacji. Drugim obszarem badań jest problematyka społeczna państw europejskich. Doświadczenie akademickie oraz eksperckie krajowe i zagraniczne zdobyte w strukturach uniwersytetów i instytucjach publicznych są ściśle powiązane ze szkolnictwem wyższym. Zatrudniony w Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych.

JANUSZ J. WĘC – profesor zwyczajny nauk humanistycznych w zakresie historii powszechnej najnowszej i stosunków międzynarodowych. Kierownik Katedry Studiów nad Procesami Integracyjnymi w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 2016–2019 kierownik projektu badawczo-dydaktycznego Komisji Europejskiej Jean Monnet Chair. Autor ponad 300 publikacji naukowych wydanych w kraju i za granicą, w tym 22 monografii i syntez na temat ustroju Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej, integracji europejskiej i pozaeuropejskiej, stosunków polsko-niemieckich, najnowszej historii Niemiec, a także niemieckiego systemu politycznego. Wybrane monografie: *The System Reform of the Economic and Monetary Union (2010–2022). Dynamics-Successes-Failures* (Lusanne–Berlin–Bruxelles–Chennai–New York–Oxford 2023); *Germany's Position on the System Reform of the European Union in 2002–2016* (Berlin–Bern–Bruxelles–New York–Oxford 2018); *Niemcy wobec reformy ustrojowej Unii Europejskiej w latach 2002–2016* (Kraków 2017); *Traktat lizboński. Polityczne aspekty reformy ustrojowej Unii Europejskiej w latach 2007–2015* (Kraków 2016); *Pierwsza polska prezydencja w Unii Europejskiej. Uwarunkowania – procesy decyzyjne – osiągnięcia i niepowodzenia* (Kraków 2012); *Spór o kształt ustrojowy Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej w latach 1950–2010. Między ideą ponadnarodowości a współpracą międzyrządową. Analiza politologiczna* (Kraków 2012).

MATEUSZ WILIŃSKI – doktor nauk humanistycznych, niemcoznawca, starszy analityk w Instytucie Zachodnim w Poznaniu, główne obszary badawczo-analityczne: radykalizmy i ekstremizmy w Niemczech, migracje oraz niemieckie debaty społeczne, komentator polityczny.

MAREK ŻYROMSKI – profesor doktor habilitowany (promocja 2008), kierownik Zakładu Filozofii i Teorii Polityki Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Dotychczas opublikował 13 książek i 180 artykułów naukowych (mniej więcej co czwarta praca w języku angielskim). Liczne stypendia zagraniczne, począwszy od półtorarocznego pobytu w Rzymie (1988–1989 *Scuola storica italo-polacca presso Istituto Luigi Sturzo*), a także kilku trzymiesięcznych stypendiów w Londynie (dzięki *The Lanckoronski de Brzezine Foundation*). Również liczne krótsze pobyty studyjne w Londynie (LSE) czy Berlinie (*JFK Institute* przy FU Berlin). Zwolennik badań interdyscyplinarnych; kolejne szczeble kariery naukowej w ramach historii, socjologii i politologii. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół teorii elity (monografia „profesorska”, *Teorie elit a systemy polityczne*), a zwłaszcza jej twórcy Gaetano Moski (książka habilitacyjna). Obecnie dużo uwagi poświęca europejskim systemom o charakterze totalitarnym – książka *Propaganda w systemach totalitarnych* (po polsku i rozszerzona wersja po angielsku). Miłośnik podróży, z których informacje wykorzystywane są również w działalności dydaktycznej (np. tzw. „ścieżka” *Spoleczna historia cywilizacji europejskiej*).